

Progamma

Pabo-conferentie over laaggeletterdheid en leesbevordering, vrijdag 24 maart 2017

Tijd	Onderdeel	Ruimte
9.30 uur	Ontvangst	centrale hal
10.00 uur	Plenaire bijeenkomst Welkom door Jan-Auwke Diepenhorst, directeur Pabo Saxion Deventer en Enschede Overview 'Tel mee met Taal' door dagvoorzitter Hans Christiaanse Lezing door prof. dr. Maurice de Greef en dr. Hanneke Wentink	theaterzaal D0.07
11.15 uur	Discussie in groepen De deelnemers wisselen ervaringen met elkaar uit om te komen tot een antwoord op o.a. de volgende vragen: 1. Wat is de rol van de pabo in de bewustwording bij studenten van laaggeletterdheid? 2. Hoe verbinden we laaggeletterdheid met leesbevordering op de pabo? 3. Wat willen we onze studenten meegeven op het gebied van laaggeletterdheid?	leslokalen
12.30 uur	Lunch	centrale hal
13.30 uur	Keuze workshops	centrale hal
13.45 uur	Workshops 1. Literaire gesprekken motiverend en leerzaam voor zwakke en sterke lezers 2. Effectief samenwerken met laaggeletterde ouders aan de taalontwikkeling van kinderen. Het begint bij de basis. 3. Het 'betere' kinderboek 4. Luisteren naar (laaggeletterde) ouders loont! 5. ThuisTaal: een mogelijkheid voor iedereen 6. Laaggeletterd? Van curatief naar preventief 7. Herkennen van laaggeletterdheid & doorverwijzen.	leslokalen
15.15 uur	Plenaire afronding	centrale hal
15.40 tot 16.30 uur	Borrel	centrale hal

Workshops

Workshop 1

Titel: Literaire gesprekken motiverend en leerzaam voor zwakke en sterke lezers

Naam workshopleider: Gertrud Cornelissen

Inhoud workshop:

We starten met een kort literair gesprek over een verhaal op eigen niveau. De opgedane lees – en gesprekservaringen relateren we aan de kenmerken van een literair gesprek. Verschillen en overeenkomsten met de Chambers–didactiek komen hierbij ter sprake. Vervolgens geven we uitleg over de gehanteerde didactiek in het uitgevoerde onderwijsleertraject ‘Literaire gesprekken in de bovenbouw van de basisschool’. We hebben aandacht voor bekwaamheden van leraren en leerlingen. Tot slot linken we de uitkomsten van mijn onderzoek naar het effect van literaire gesprekken aan samenwerkingsmogelijkheden tussen zwakkere en sterkere lezers. Er is ruimte voor het stellen van vragen.

Workshop 2

Titel: Effectief samenwerken met laaggeletterde ouders aan de taalontwikkeling van kinderen. Het begint bij de basis.

Naam workshopleider: Martine van der Pluijm, Hogeschool Rotterdam

Inhoud workshop:

Het lectoraat Ouders in Rotterdam Zuid ontwikkelt handreikingen voor scholen om de samenwerking met ouders te versterken. Het promotieonderzoek Thuis in Taal gaat specifiek over de samenwerking met laaggeletterde ouders en taalstimulering thuis bij jonge kinderen. Tijdens deze workshop presenteren we de volgende onderwerpen:

1. Handreiking en onderzoek: de ontwikkelde handreiking voor leerkrachten wordt toegelicht en het onderzoek naar de werking daarvan op scholen in Rotterdam.
2. Leerkring: de wijze waarop leerkrachten geprofessionaliseerd worden in het samenwerken met ouders volgens de handreiking Thuis in Taal. Deelnemers van 13 scholen wisselen ervaringen in de samenwerking met laaggeletterde ouders uit en onderzoeken hoe zij drempels kunnen wegnemen.
3. Samenwerken met Pabo: vanuit het lectoraat is samen met de Pabo en scholen een aanvulling op het curriculum ontwikkeld om studenten beter voor te bereiden op de samenwerking met ouders. Op basis van wederkerigheid en relatie met alle ouders komt de samenwerking met de specifieke groep laaggeletterde ouders aan bod.

Workshop 3

Titel: Het 'betere' kinderboek

Naam workshopleider: Mariëlle Dortant, Iselinge Hogeschool Doetinchem

Inhoud workshop:

Leerkrachten in het basisonderwijs hebben de taak leerlingen te begeleiden bij het ontwikkelen van hun literaire competentie (www.lesintaal.nl). Hoe kunnen pabo-studenten worden voorbereid op deze taak? In de workshop maak je kennis met een werkgroep die ik afgelopen december heb gegeven aan mijn studenten. Het doel van de werkgroep is studenten te ondersteunen bij het zoeken naar 'betere' kinderboeken, bijzondere boeken die leerlingen niet snel uit zichzelf lezen, maar die zij onder begeleiding van hun leerkracht kunnen leren waarderen. Je gaat aan het werk met opdrachten, zoals ook de studenten deze hebben gemaakt. Het zou leuk zijn, als je een favoriet kinderboek van jou, of je studenten, meeneemt naar de workshop. Ik ben benieuwd naar je oordeel over mijn werkgroep: is de inhoud ervan bruikbaar voor jouw studenten?

Workshop 4

Titel: Luisteren naar (laaggeletterde) ouders loont!

Naam workshopleider(s): Annelies Kassenberg, Hanzehogeschool

Inhoud workshop:

In deze workshop staat luisteren naar ouders en leerkrachten centraal en wordt u meegenomen in het stappenplan "Luisteren, Denken & Doen". Dit stappenplan is gebaseerd op de methodiek 'storytelling' waarbij in een gesprek verhalen worden 'gevangen'. Aan de hand van korte geschreven verhalen, verteld door leerkrachten, ouders en kinderen, gaat u vervolgens zelf aan de slag om te ontdekken dat luisteren naar de verhalen van ouders en leerkrachten en kinderen veel inzicht geeft in de mogelijkheden om de samenwerking met (laaggeletterde) ouders te bevorderen.

Workshop 5

Titel: ThuisTaal; een mogelijkheid voor iedereen

Naam workshopleider(s): Anique Bokdam (Saxion) en Karien van Buuren (Rijnbrink)

Inhoud workshop:

ThuisTaal is een taalstimuleringsstraject waarbij derdejaarsstudenten bij gezinnen thuis werken met het hele gezin aan de Nederlandse taal. Er wordt door studenten gewerkt vanuit de principes van handelinggericht werken aan verschillende taaldomeinen. Tijdens de presentatie gaan we in op de ontstaanswijze en de ontwikkeling van ThuisTaal. We staan stil bij de huidige manier van werken, waarbij samengewerkt wordt met bibliotheken, basisscholen en maatschappelijke organisaties in de regio Twente. Na de presentatie is er de mogelijkheid om vragen te stellen aan één of twee studenten om te bespreken wat zij ervaren hebben en welk effect het programma op hen heeft gehad. Als laatste worden de succes- en risicofactoren besproken, waarbij we graag met u in gesprek gaan over hoe we nog meer kunnen halen uit ThuisTaal.

Workshop 6

Titel: Laaggeletterd? Van curatief naar preventief

Naam workshopleider(s): Annemie Reijnders en Vital Hanssen, Fontys Pabo Venlo

Inhoud workshop:

In de regio Venlo ligt het percentage laaggeletterden ruim boven het landelijk gemiddelde. Fontys Pabo Venlo neemt vanaf 2016 deel aan het kernteam Educatie en Laaggeletterdheid in deze regio, omdat ons inziens de preventie van laaggeletterdheid het beste kan worden aangepakt in samenwerking met andere partners. De opleidingsscholen in het basisonderwijs zijn daarbij van cruciaal belang. Om tot transfer van kennis en vaardigheden te komen, moeten studenten op de scholen de goede voorbeelden zien en feedback krijgen op vakinhoudelijk en vakdidactisch handelen. Voor preventie van laaggeletterdheid zijn actuele kennis en vaardigheden op het gebied van taalonderwijs noodzakelijk. De vraag is dan hoe opleiding en praktijk elkaar kunnen versterken op mogelijke speerpunten als (aanvankelijk) lees- en schrijfonderwijs, leesbevordering en ouderbetrokkenheid. De samenwerking staat nog in de kinderschoenen. Graag willen we onze bevindingen met u delen en ervaringen en ideeën uitwisselen over aanpakken elders in het land.

Workshop 7

Titel: Herkennen van laaggeletterdheid & doorverwijzen

Naam workshopleider(s): Jolanda van Velzen, Stichting Lezen & Schrijven

Inhoud workshop:

Tijdens de workshop kijken we allereerst naar wat laaggeletterdheid is en wat dit in de dagelijkse praktijk betekent. Aan de hand van een aantal cijfers wordt de omvang van dit probleem duidelijk. Ook gaan we kort ervaren hoe het voor iemand is om laaggeletterd te zijn. Vervolgens gaan we in op wat de aanpak van laaggeletterdheid op kan leveren en op het herkennen van signalen. Wat doet iemand die moeite heeft met lezen en schrijven wel of juist niet? Uiteindelijk bespreken we samen hoe je iemand het beste kunt doorverwijzen en waar je hiervoor informatie kunt vinden. Tijdens de workshop is er voldoende ruimte voor het stellen van vragen of een discussie met elkaar.



Saxion, Handelskade 75, 7417 DH Deventer